

ด้วยรักจาก โฉ
ด้วยหัวใจจาก ใจ
พาให้เป็นครอบครัวที่ **เจริญ...**

คำแม่สอน

พระธรรมกิตติวงศ์
(ทองดี สุรเตโช ป.ธ.๙, ราชบัณฑิต)

คำสอนของแม่เป็น
ดีที่สอน
เพราะเป็นคำสอน
ที่เห็นมาจากทนาย
และ ปรัชญาที่ดี...

ด้วยรักและห่วงใยจากแม่

ลูกรัก...

คงประจักษ์	แจ้งจำ	คำเกื้อหนุน
ที่พ่อแม่	เอ๋ยเอื้อ	เกื้อการุณย์
เป็นต้นทุน	สร้างชีวิต	เสริมกิจการ
ขอจบคำ	พ่อแม่	ไว้แค่นี้
ฝากวจี	มรดก	ตกลูกหลาน
ช่วยกันจำ	ขับเคี่ยว	ให้เชี่ยวชาญ
จะพ้นผ่าน	พาลภัย	ได้จำเริญ
ขอให้ลูก	พินิจ	ทำคิดชอบ
ถูกระบอบ	ปฏิบัติ	ไม่ขัดเงิน
ถูกบุคคล	ถูกเวลา	อย่าขาดเกิน
เน้นดำเนิน	สายกลาง	ทุกอย่างไป
ขอจบคำ	พ่อแม่	เพียงแค่นี้
จำลาที่	หมดกาล	จะขานไข
รักคิดถึง	ลูกมาก	จากหัวใจ
ถึงทั่วโลก	ใจอยู่	คู่ลูกเอ๋ย ฯ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์เลียงเชียง ๒๒๓ ถนนบำรุงเมือง กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทร. ๐-๒๘๗๒-๙๘๙๘, ๐-๒๒๒๑-๑๐๕๐ แฟกซ์. ๐-๒๔๒๗-๙๕๘๖

คำแม่สอน

พระธรรมกิตติวงศ์

(ทองดี สุรเตโช ป.ธ.๙ ราชบัณฑิต)

ลูกรัก...

บัดนี้จัก	ลำนํ้า	เป็นคำสอน
จากหัวใจ	พ่อแม่	รักแน่นอน
ทุกบทตอน	วอนเห็น	เป็นสำคัญ
มุ่งถ่ายทอด	ความคิด	ชี้ผิดถูก
มุ่งให้ลูก	รู้ใจ	ความไฝ่ฝัน
เป็นแนวคิด	ศึกษา	ค่าอนันต์
ธำรงมั่น	ความดี	วิถีไทย
ขอให้ลูก	ตั้งใจ	พินิจอ่าน
จะพบพาน	ความจริง	อันยิ่งใหญ่
ทุกอย่างเป็น	สัจธรรม	คำอำไพ
ดีทำได้	ชั่วเว้น	จะเป็นคุณ ฯ

ความเข้าใจ

ลูกรัก...

ลูกก็โตพอที่จะรู้
เรื่องราวของชีวิตบ้างแล้ว
ลูกคงจะรู้แล้วว่าพ่อแม่
รักลูกมากแค่ไหน

❀ ลูกเปรียบเหมือนดวงตาดวงใจของพ่อแม่ทุกคน
ที่พ่อแม่ยอมเหนื่อยยากลำบาก
ทำงานทำการจนไม่ค่อยมีเวลาให้แก่อลูทุกวันนี้
ลูกก็คงพอทราบแล้วว่าก็เพื่อตัวลูกเองทั้งนั้น❀

ลำพังสองปากสองท้องของพ่อแม่ ทำงานแค่ครึ่งวัน
ก็พออยู่ได้แล้ว ที่พ่อแม่ทุกคนเป็นอย่างนี้ก็เพราะความรักลูก
นั่นเอง ที่บอกนี้มิใช่เพื่อเรียกร้องบุญคุณ หรือเพื่อเรียกร้อง
อะไรจากลูกหรอก เพราะในวันหน้าลูกก็จะรู้ได้เอง

อันที่จริงพ่อแม่ทุกคนแหละลูกที่ต้องการอะไรหลายๆอย่างจากลูก แต่ก็พูดไม่ได้ มันเหมือนน้ำท่วมปาก เป็นต้นว่าพ่อแม่ถึงแม้จะร่ำรวยมีสิ่งของมากมายเหลือใช้ แต่ก็ยังอยากได้ของขวัญของฝากจากลูกอยู่ดี แม่ของนั้นจะไม่มีราคาค่างวดนักหรือลูขงที่มีอยู่ไม่ได้ แต่เมื่อเป็นของฝากจากลูก พ่อแม่ก็ปลื้มในอกเหลือล้นแล้ว เมื่อลูกมีขนมมีอาหารมาฝากถึงแม่จะอ่อมแล้ว ก็สามารถกินของที่ลูกนำมาได้อีกด้วยความเต็มใจ เสื้อผ้าที่ลูกนำมาให้ แม่จะไม่สวยงามอะไรนัก แต่พ่อแม่ก็จะใส่อดลูก เอาใจลูก หรือเมื่อลูกมาเยี่ยมเยือน แม่จะไม่มื่ออะไรติดมือมาเป็นของฝากเลย มีแต่หน้ามาให้เห็น มีแต่มือทั้งสองมาไหวหรือกราบที่ตัก เท่านั้นพ่อแม่ก็พอใจแล้ว มันทำให้อ่อมอกอ่อมใจไม่น้อย

***ในใจของพ่อแม่ทุกคนเป็นอย่างนี้แหละลูก
ต่อไปวันหน้าถ้าลูกมีลูกของตัวเองนั่นแหละ
จะเข้าใจความรู้สึกอย่างนี้ได้ดี***

ครอบครัวอบอุ่น

ลูกรัก...

❀ คำว่า ครอบครัว
เป็นคำที่มี
ความหมายมาก
คือ หมายถึงความรัก
ความอบอุ่น
ความเป็นอันเดียวกัน ❀

สมัยลูกเป็นเด็กๆ เราอยู่รวมกันเป็นครอบครัว มีเสียงหัวเราะสนุกสนาน มีเสียงวิ่งเล่นวิ่งไล่กัน ได้ทานอาหารร่วมกัน ได้ทำอะไรด้วยกัน ดูมันมีชีวิตชีวา แม่พอกับแม่จะทำงานเหน็ดเหนื่อยกันมา พอเห็นหน้าลูกๆ มาคอยต้อนรับที่หน้าประตู ถามว่าเหนื่อยไหมแล้วช่วยถือกระเป๋าถือของให้ เเท่านี้ก็หายเหนื่อยแล้ว เห็นลูกกินได้นอนหลับ พอกับแม่ก็สบายใจ นี่แหละลูกเอ๋ยที่เขาว่าครอบครัวที่อบอุ่น ตอนนี้นักก็โตกันแล้ว

*หากสามารถเสกเป่าได้ พ่อกับแม่ก็อยากจะเสกเป่า
 ให้ครอบครัวเราเป็นครอบครัวที่อบอุ่น
 พร้อมหน้าพร้อมตากันเหมือนตอนเป็นเด็ก
 แม่จะนาน ๆ ครั้งก็ยังดี
 เห็นหน้าเห็นตากัน ทานข้าวด้วยกัน
 ถามได้สุขของกันและกัน
 ได้อุ้มหลานตัวน้อย ๆ
 เท่านั้นก็ยึดอายุให้พ่อกับแม่ได้อีกหลายปีแล้วลูกเอ๋ย*

รักพี่รักน้อง

ลูกรัก...

พี่ น้องกันรักกันไว้เถิด
สายเลือดเดียวกันยังไงๆ ก็ตัดกัน
ไม่ได้ชายกันไม่ขาดดอกลูก อย่าได้

รังเกียจรังอนหรือริษยาตาร้อนกันเลย ช่วยเหลือกันดูแลกัน
จะดีกว่า พี่กันน้องกันมาทะเลาะกันนั้นเป็นเรื่องน่าละอายและ
น่าอดสู่มากที่สุด ซึ่งคนดีๆ เขาไม่ทำกันนะลูก คิดถึงหัวอก
พ่อหัวอกแม่บ้าง ถ้าจะทะเลาะกัน คิดถึงตอนเป็นเด็กๆ กัน
ซิลูก ทะเลาะกันแล้วก็ดีกัน หันหน้าเล่นหัวกันเหมือนเดิม
ลืมเรื่องที่ผ่านมาเสีย รักกันไว้สามัคคีกันไว้ มีอะไรก็จะได้
ช่วยเหลือกันได้

✿“สามีอาจหาใหม่ได้ ภรรยาอาจหาใหม่ได้

ลูกก็อาจหาใหม่ได้ แต่พี่หรือน้องหาใหม่ได้อีกแล้ว
มีเท่าไรก็เท่านั้น เมื่อตัดพี่ตัดน้อง
ก็เหมือนกับตัดเลือดตัดเนื้อของพ่อกับแม่นั้นแหละลูก” ✿

ความทุกข์ของพ่อแม่

ลูกรัก...

สิ่งที่จะทำให้พ่อแม่สบายใจที่สุด ก็คือการได้เห็น ลูก ๆ มาพร้อมหน้าพร้อมตากัน มานั่งคุยกัน มาทานข้าวด้วยกัน มีอะไรก็ปรึกษาหารือกัน

แต่เรื่องที่ทำให้พ่อแม่สะเทือนใจและไม่สบายใจ อย่างที่สุด ก็คือการที่ลูกๆ ไม่ถูกกัน ไม่พูดจากัน ห่างเหิน เมินหมางต่อกัน ยิ่งถ้าลูกๆ อิจฉาริษยากัน ทะเลาะเบาะแว้ง กัน หรือถึงกับฟ้องร้องขึ้นโรงขึ้นศาลเพื่อเอาแพ้ง้อชนะ ห้ำหั่นกันเองก็ยิ่งทำให้พ่อแม่สะเทือนใจมากขึ้น มันถึงกับทำให้ พ่อแม่นอนสะดุ้งตื่นทุกคืนที่เดียวแหละลูก

เมื่อลูกยังเล็กๆ กันอยู่ ลูกทะเลาะกันบ้าง ตบตีกัน บ้าง พ่อแม่เห็นเข้า แม้จะไม่สบายใจอยู่บ้างแต่ก็พอทนได้ เพราะเด็วยกดีกัน สนิมเรื่องทะเลาะกันแล้วก็เล่นหัวกันต่อไป เรื่องของเด็กก็เป็นอย่างนี้ ไม่เก็บเอามาเป็นอารมณ์นาน

แต่เมื่อลูกซึ่งโตๆ กันแล้วมาทะเลาะกัน มันตีกันได้
ไม่เร็วเหมือนตอนเป็นเด็ก พ่อแม่จะเสียใจมากหากลูกๆ เป็น
อย่างนั้น

❁“พ่อกับแม่หวังว่าลูกคงเข้าใจหัวอกพ่อแม่ในข้อนี้ดี
พ่อกับแม่จึงอยากย้อนยุคไปหาอดีต
ที่ลูก ๆ มาพร้อมหน้าพร้อมตากัน
ทานข้าวด้วยกัน ไปมาหาสู่กันเหมือนตอนเป็นเด็ก ๆ
ถ้าเป็นได้ พ่อกับแม่ก็คงจะนอนตายตาหลับ”❁

ความปวดร้าวใจ

ลูกรัก...

บางครั้งพ่อกับแม่อาจทำอะไรหรือพูดอะไรกับลูก รุนแรงไปบ้าง อาจทำให้ลูกไม่พอใจไปบ้าง แต่ขอให้เข้าใจว่า ถึงอย่างไรพ่อกับแม่อีกยังรักลูกอยู่เสมอ ลูกยังเป็นแก้วตาเป็นดวงใจของพ่อของแม่ตลอดไป ยามที่ลูกมองพอมองแม่ด้วย สายตาที่เกลียดชังหรือไม่แยแสเหมือนพ่อกับแม่เป็นคนอื่น พ่อกับแม่จะรู้สึกขมขื่นและปวดร้าวอย่างที่สุด คนอื่นเขาจะถูกเหยียดหยามหรือเข้าใจพ่อกับแม่ผิดไป ก็ยังไม่สะเทือนใจเท่ากับลูกดูถูกหรือเข้าใจพ่อกับแม่ผิดไปเลย ถ้าลูกจะโกรธ จะเกลียดพ่อกับแม่เพราะลูกไม่ชอบใจไม่ถูกใจสิ่งที่พ่อกับแม่ทำไปในบางครั้ง พ่อกับแม่ก็พอทนได้อยู่หรอก

❁ แต่ถ้าโกรธเกลียด

เพราะลูกไม่เข้าใจถึงจิตใจ

และความรู้สึกที่แท้จริงของพ่อกับแม่

พ่อกับแม่ก็จะเสียใจและปวดร้าวใจมากที่สุดเลยล่ะลูก ❁

ยอดปรารถนาของพ่อแม่

ลูกรัก...

“ลูกอาจจะยังไม่รู้สึก
ถึงความปรารถนาสุดยอดของพ่อแม่
ตราบเท่าที่ลูกยังมีได้เป็นพ่อแม่คน”

คือพ่อแม่ทุกคนเวลาเจ็บป่วยหรือว่าเหวขึ้นมา ถ้าได้เห็นลูกของตัวเองมาปรนนิบัติดูแลใกล้ชิด มาเยี่ยมเยียนให้เห็นหน้าบ่อยๆ นั้นแหละลูกเอ๋ยคือยาวิเศษขนานแท้ที่จะทำให้พ่อแม่หายเจ็บหายไข้ได้เร็วพลันทีเดียว ลูกแวะเวียนมาให้เห็นหน้าคอยไต่ถามสุขทุกข์ พ่อแม่ทุกคนก็ปลื้มที่สุดแล้ว และดูเหมือนจะเป็นสุดยอดปรารถนาของแม่พ่อทุกคนด้วย

ยิ่งตอนที่ตัวเองแก่ชราลงไปและช่วยเหลือตัวเองไม่ค่อยได้ยิ่งแล้วใหญ่ ยิ่งจะปรารถนาต้องการมากขึ้นเป็นทวีคูณ แม้จะรู้ว่าลูกของตัวเองมีฐานะ มีงานต้องทำมากมาย ไม่ค่อยมีเวลาไปมาหาสู่กัน แต่ก็อดที่จะเห็นแก่ตัวไม่ได้ ยังปรารถนาจะให้ลูกมาปรนนิบัติดูแลอยู่ดี

หวังใจจะได้เห็น

ลูกรัก ...

พ่อแม่ทุกคนนอกจากปรารถนาจะให้ลูกมาดูแลเอาใจใส่แล้ว ยังมีสิ่งที่ปรารถนาที่สุดอีกอย่างหนึ่ง คือหวังใจจะได้เห็นลูกเจริญก้าวหน้าได้รับความสำเร็จในชีวิต มีชีวิตที่ดีงาม มีความสมบูรณ์พูนสุข หากลูกเป็นได้ตามที่ปรารถนาพ่อแม่ทุกคนจะไม่อิจฉาลูกเลย หวังใจอย่างเดียวว่าจะไม่ได้เห็นลูกเป็นอย่างนั้นเท่านั้น

❁ “ที่พ่อแม่ยอมลำบากเลี้ยงลูกขึ้นมา ก็เพื่อส่งเสริมลูกให้บรรลุถึงความหวังนั้น หากได้เห็นลูกเป็นคนดีมีความรู้ความสามารถ ฉลาดทันคน มีงานทำเป็นหลักฐาน ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ตามที่หวัง พ่อแม่ทุกคน ก็หายเหนื่อยแล้ว อย่าทำให้พ่อกับแม่ผิดหวังก็แล้วกัน” ❁

วิชาเป็นทรัพย์

ลูกรัก ...

สุภาสิตพระร่วงกล่าวไว้ว่า **“เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่”** คือเมื่ออายุยังน้อยให้ศึกษาเล่าเรียนหาวิชาความรู้ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ให้ใช้ความรู้หาสินทรัพย์ เงินทองตั้งเนื้อตั้งตัว คำสอนนี้ดีแท้ลูกเอ๋ย การศึกษาเล่าเรียนนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของคนเรา วิชาความรู้เป็นเครื่องมือในการทำมาหากิน

คนที่ศึกษาย่อมมีวิชา คนที่มีวิชาย่อมได้เปรียบในเรื่องการประกอบอาชีพ ท่านว่า **“วิชาเป็นทรัพย์”** คือวิชาความรู้นั้นเป็นทรัพย์ต้นทุนที่อยู่

ข้างในตัวคนเรา ติดตัวเราไปได้ทุกแห่งหน ไม่ลำบากต้องดูแลรักษา นำออกมาใช้ได้ตลอดเวลา และสามารถใช้เป็นเครื่องมือ

หาทรัพย์ภายนอกได้ด้วย ลูกจึงควรตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้ดี
ให้มีความรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ลูกได้วิชาความรู้เท่ากับได้มรดกอันสำคัญไว้แล้ว
แม้ไม่ได้มรดกที่เป็นทรัพย์สินเงินทองอีกก็สามารถจะใช้วิชา
ความรู้หาเอาได้

มีคำกลอนที่จำไว้ได้ จึงขอฝากลูกไว้เป็นข้อคิด คำกลอน
นั้นมีว่า

✿ พ่อ (แม่) ไม่มี	เงินทอง	จะกองให้
จงตั้งใจ	พากเพียร	เรียนหนังสือ
หาวิชา	ความรู้	เป็นคู่มือ
เพื่อยึดถือ	เอาไว้	ใช้เลี้ยงกาย
พ่อกับแม่	มีแต่	จะแก่เฒ่า
จะเลี้ยงเจ้า	เรื่อยไป	นั้นอย่าหมาย
ใช้วิชา	ช่วยตน	ไปจนตาย
เจ้าสหาย	แม่กับพ่อ	ก็ชื่นใจ ✿